

Rituaalinen puhtaus eri uskonnoissa

Lähes kaikissa kulttuureissa ja uskonnoissa on erilaisia puhdistautumiseen liittyviä sääntöjä ja rituaaleja. Puhtauden vastakohtana pidetään saastunutta ja epäpuhdasta. Joissain uskonnoissa ja kulttuureissa erottelua puhtaan ja saastuneen välillä korostetaan enemmän kuin toisissa. Monissa uskonnoissa puhtaussäädökset ovat tärkeä osa yhteisöön kuulumista ja uskonnollista identiteettiä. Puhtaus voi tarkoittaa puhdasta kehoa, puhdasta tekoa tai tekojen puhtautta ja puhdasta mieltä. Saastuttavina asioina pidetään esimerkiksi sairauksia, kuollutta ruumista, synnytystä, kuukautisia tai epäpuhdasta ravintoa. Joissain uskonnoissa myös tietyt ruumiin eritteet, kuolleet eläimet sekä tupakka ja alkoholi ovat epäpuhtaita.

Puhtaussääntöjä noudatetaan erityisesti silloin, kun siirrytään arkisesta ja maallisesta pyhälle alueelle tai pyritään lähestymään jumalaa tai jumalia. Puhdistautumisrituaaleja voidaan tehdä esimerkiksi ennen rukouksen tai rituaalin aloittamista tai ennen pyhään rakennukseen astumista.

Rituaalinen puhdistautuminen voi tarkoittaa peseytymistä. Esimeriksi moskeijoissa, hindutemppeleissä ja šintopyhäköissä on vesialtaat, joissa suoritetaan tietyllä kaavalla toistuva rituaalinen puhdistautuminen. Lisäksi monissa juutalaisissa synagogissa on mikve eli puhdistautumisallas. Juutalaisuudessa on perinne, jonka mukaan naisen tulee käydä mikvessä puhdistautumassa kuukautisten jälkeen ja ennen häitään. Lisäksi juutalaisuuteen liittyvä henkilö käy puhdistautumassa mikvessä.

Veden lisäksi puhdistavia aineita voivat olla esimerkiksi tuli, savu, suitsuke tai tuhka. Pyhään rakennukseen menemiseen liittyvä puhdistautumisrituaali voi olla myös kenkien riisuminen tai tietynlaiseen vaatteeseen pukeutuminen. Monissa uskonnoissa valkoinen vaate symboloi puhtautta, ja sellaista käytetäänkin esimerkiksi kristillisessä kasteessa.

Rituaaliseen puhtauteen voi liittyä myös tietynlainen ravinto. Esimerkiksi islamissa ja juutalaisuudessa sianliha ja veri ovat kiellettyjä. Juutalaisuudessa on lisäksi kielletty esimerkiksi äyriäiset ja tiettyjen ruoka-aineiden syöminen samalla aterialla. Islamissa lihan tulee olla rituaalisesti oikein teurastettua.

Joissain uskonnoissa puhtaudella tarkoitetaan enemmän abstrakteja ja mielensisäisiä asioita. Kristinuskossa ja buddhalaisuudessa korostetaan tekojen, tunteiden ja ajatusten puhtautta. Kristinuskon mukaan väärät ajatukset voivat olla syntiä, ja esimerkiksi luterilaisessa jumalanpalveluksessa tapahtuu ennen ehtoollista synnintunnustus, jonka jälkeen ihmisen ajatellaan menevän ehtoolliselle omatunto puhtaana. Buddhalaisuudessa tavoitellaan mietiskelyn kautta sitä, että epäpuhtaat ja haitalliset ajatukset sammutetaan.

Lue teksti ”Rituaalinen puhtaus eri uskonnoissa” ja vastaa kysymyksiin.

1. Millaisissa tilanteissa eri uskonnoissa suoritetaan puhdistautumisrituaaleja?

2. Millaisia asioita voidaan pitää epäpuhtaina?

3. Mitä tarkoittaa, että joissain uskonnoissa keskitytään enemmän mielen puhtauteen kuin ulkoiseen puhtauteen?

4. Etsi eri lähteiden avulla vähintään yksi esimerkki seuraaviin uskontoihin liittyvistä puhtaussäädöksistä.

- islam
- hindulaisuus
- juutalaisuus
- sikhiläisyys
- buddhalaisuus
- kristinusko